

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.226.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9607 Pani Posłanki Ewy Schädler wraz z grupą posłów, w sprawie możliwości przeprowadzania przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kontroli byłych przedsiębiorców prowadzących zakłady pracy chronionej po zakończeniu działalności gospodarczej, proszę przyjąć poniższe informacje.

Podmiotom, którym przyznaje się status zakładu pracy chronionej są konkretni pracodawcy, czyli podmioty występujące w określonych przepisami formach organizacyjnych, np. spółdzielnie, spółki, fundacje, czy osoby fizyczne, mające zdolność zatrudniania pracowników, o ile spełniają warunki określone w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz.44 z późn.zm.), zwanej dalej „ustawą o rehabilitacji”. Przepisy ustawy o rehabilitacji nie zawierają definicji „pracodawcy”, wobec czego, na podstawie art. 66 tego aktu, należy odnieść się do definicji zawartej w art. 3 Kodeksu pracy, zgodnie z którą pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudnia pracowników.

W wyroku z 22 sierpnia 2003 r. sygn. akt I PK 284/02 Sąd Najwyższy wskazał, że pracodawcą jest przedsiębiorca, który jako osoba fizyczna prowadzi działalność na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, a nie prowadzone przez niego przedsiębiorstwo jako zorganizowany zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej. Jeżeli zatem przedsiębiorca, będący osobą fizyczną, prowadzi przedsiębiorstwo tylko w ujęciu przedmiotowym, to pracodawcą jest on sam, a nie jego przedsiębiorstwo. Stanowisko to znalazło potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2014 r., sygn. akt I PK 64/14, wskazującym na ukształtowany w orzecznictwie na gruncie art. 3 Kodeksu pracy pogląd, że pracodawcą jest osoba fizyczna prowadząca działalność, a nie prowadzone przez nią przedsiębiorstwo jako zespół zorganizowanych składników materialnych i niematerialnych, przeznaczonych do prowadzenia działalności.

Wykreślenie z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) przedsiębiorcy prowadzącego jednoosobową działalność gospodarczą nie wiąże się zatem ze zlikwidowaniem pracodawcy. W takim przypadku pracodawca (osoba fizyczna) nadal istnieje, choć nie prowadzi już działalności gospodarczej.

Do osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą nie mają zastosowania zasady dotyczące przedsiębiorców zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS). Z chwilą wykreślenia przedsiębiorcy z KRS dochodzi do jednoczesnego zlikwidowania pracodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

Nie ma zatem przeszkód prawnych do przeprowadzania kontroli u osoby fizycznej, która wcześniej prowadziła działalność gospodarczą, a następnie została wykreślona z CEIDG, jeśli przedmiotem tej kontroli są okresy sprzed wykreślenia. PFRON jest organem uprawnionym do przeprowadzania kontroli lub jej zlecenia na podstawie:

- art. 33 ust. 6 ustawy o rehabilitacji, która w formie audytu jest wykonywana przez właściwego miejscowo dyrektora izby administracji skarbowej i dotyczy oceny prawidłowości realizacji przepisów art. 33 ust. 1-4a, tj. zasad tworzenia zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych (ZFRON) oraz wydatkowania środków tego funduszu,
- art. 22a ustawy o rehabilitacji, która jest przeprowadzana przez Prezesa Zarządu PFRON u sprzedającego w zakresie prawidłowości realizacji przepisu art. 22 dotyczącego zasad obniżania wpłat na PFRON;
- art. 95 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2023 r. poz.615 z póź.zm.), która jest wykonywana przez dyrektora izby administracji skarbowej w zakresie prawidłowości deklarowania, obliczania i wpłacania należności państwowych funduszy celowych (zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o rehabilitacji PFRON jest państwowym funduszem celowym).

Do wsparcia zakładów pracy chronionej stanowiącego pomoc publiczną lub pomoc de minimis, niezależnie od jego formy (np. udzielonego dofinansowania, refundacji lub przyznania środków zgromadzonych na rachunku zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych), należy stosować unormowania Unii Europejskiej dotyczące przedawnienia roszczeń związanych z pomocą państwa.

Stosownie do art. 17 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U.UE.L.2015.248.9) uprawnienia Komisji w zakresie windykacji przyznanej pomocy podlegają 10-letniemu okresowi przedawnienia.

Przywołanym ustępom rozporządzenia odpowiadają pod tym względem przepisy zawarte w krajowych aktach prawnych np. § 7 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2024 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1191), zgodnie z którym wnioskodawca korzystający z dofinansowania przechowuje dokumentację pozwalającą na sprawdzenie zgodności przyznanej pomocy z przepisami rozporządzenia przez okres 10 lat od dnia udzielenia pomocy. Analogicznie, długość okresu przedawnienia określają rozporządzenia odnoszące się do pomocy de minimis, m.in. art. 6 ust. 3 rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz.Ur.UE.L Nr 295, str. 2831), zgodnie z którym państwa członkowskie przechowują w rejestrze informacje dotyczące pomocy de minimis przez 10 lat od daty jej przyznania.

Odpowiednie zapisy zawarto w aktach krajowych, np. w § 11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 stycznia 2009 r. w sprawie refundacji składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1751).

Na podstawie wskazanych przepisów Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jako organ udzielający pomocy, może kontrolować beneficjenta pomocy publicznej lub pomocy de minimis przez 10 lat od jej przyznania, niezależnie od tego czy wykreślił on działalność z CEiDG.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krason

Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych

Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/